

SEZÓNA

~~Hynku, Viléme, Jarmilo! Honzo, Pepo, Sašo!~~

Každý máme nějaké oficiální jméno, které se zapisuje do úředních dokladů. Ale každý také během života nasbíráme hrst přezdívek, ať už vycházejí z podoby našeho křestního jména, příjmení, nebo charakteristického rysu. Třeba taková Alena může být současně Alenka, Alča, Ája a asi tak tisíc dalších věcí. Takový Jan může být Jenda, Janík, Honza – ale proč, proboha, zrovna Honza, když se chlapík jmenuje Jan? A proč má Josef domáckou podobu Pepa nebo proč se Alexandrovi říká Saša, když tyto přezdívky očividně s původním jménem nijak nesouvisejí? Vlastně souvisejí – jen jinak, než bychom si mysleli.

Jan sice tradičně patří mezi naše nejoblíbenější jména pro chlapce, ovšem jeho kořeny české nejsou. Dnešní podoba Jan má východisko v hebrejském ekvivalentu Jochanan. Právě z hebrejštiny se toto jméno v různých mírně odlišných variantách rozšířilo prakticky do celého světa. Z těch neznámějších zmiňme anglickou variantu John, španělskou variantu Juan, francouzskou variantu Jean a konečně německou

variantu Johannes, která nás v tomto případě zajímá nejvíce. Německému Johannesovi se totiž domácky říká Hans, což posloužilo jako vzor pro vznik české verze Honza. Český Honza je tak paradoxně odvozený od německého Hanse, nikoliv od českého Jana, jak bychom očekávali.

Jistě už tušíte, že podobné vysvětlení stojí za odlišností Josefa a Pepy, byť je to tatáž osoba. Stejně jako Jan je i Josef velmi staré hebrejské jméno, jehož ekvivalenty nacházíme v řadě světových jazyků. Určitě znáte třeba anglickou podobu Joseph (zkráceně Joe), španělskou podobu José či italskou podobu Giuseppe. Český Pepa je potomkem temperamentního italského Giuseppe, konkrétně jeho zkrácené podoby Beppe. To už se Pepovi podobá více než Josef, není-liž pravda?

Za posledním pánem na holení se musíme vydat pro změnu do antického Řecka, kde vzniklo jméno Alexandr. Snad s přispěním nejslavnějšího nositele tohoto jména, Alexandra Velikého, si získalo velikou oblibu a po vzoru tohoto makedonského vojevůdce dobylo velkou část světa. Ujalo se i v ruštině, kde přijalo podobu Aleksaša. To se

podomácku redukovalo na Saša a jako familiární varianta Alexandrů a Alexander se nakonec usadilo také v češtině. Teď už nezbývá než popřát vám vše nejlepší ke jmeninám, až nastane váš den, ať už se jmenujete jakkoliv!

Jochanan

Honza

John